

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

Legal Problem regarding to Alcohol Consumption Control

เสาวณีย์ เศษน้อย *

รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญญา เลื่อนฉวี **

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แนวคิด และหลักการทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะของต่างประเทศและประเทศไทย รวมไปถึงวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายตลอดจนเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทำ ความผิดของบุคคลซึ่งเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และได้กระทำละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ของผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

จากการศึกษา พบว่า ในประเทศไทยได้มีการตรากฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และกฎที่เกี่ยวข้องซึ่งจากการศึกษา พบว่า ยังเกิดประเด็นปัญหา ดังนี้ 1) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสวนสาธารณะ คือ เป็นการกำหนดสถานที่ซึ่งไม่ครอบคลุมทั้งหมด และไม่มีการกำหนดห้ามบุคคลซึ่งเมาเข้าไปในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงเป็นสาเหตุให้บุคคลซึ่งเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถเข้าไปในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และได้ไปกระทำการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ของผู้อื่น 2) มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านอาหาร คือ ไม่มีมาตรการในการควบคุมผู้ประกอบการร้านอาหารในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้บริโภคว่าจะต้องปฏิบัติตามอย่างไร ทำให้เกิดช่องว่างให้ผู้ประกอบการร้านอาหารเสนอขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้บริโภค ในวิธีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่เหมาะสม 3) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางปกครองแก่ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกรณีฝ่าฝืนมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซ้ำ คือ ไม่มีการกำหนดบทลงโทษในกรณีบุคคลใดได้กระทำความผิดโดยการฝ่าฝืนบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซ้ำ ทำให้ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดังนั้น ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 คำนียามคำว่า “สถานที่สาธารณะ” มาตรา 31 (6) จาก “สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป” เป็น “สถานที่สาธารณะ” มาตรา 31 วรรคสอง เกี่ยวกับการห้ามบุคคลที่เมาเข้าไปในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาตรา 16 (3) การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมาตรา 42 วรรคสอง กรณีบุคคลที่ได้กระทำความผิดตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ข้าพนี้ ควรนำมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศส ประเทศแคนาดา และ สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาปรับใช้ในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาตรการในการควบคุมผู้ประกอบการร้านอาหารในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่ผู้บริโภค และบทลงโทษในกรณีที่บุคคลนั้นทำการฝ่าฝืนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซ้ำ ตลอดจนนำข้อกฎหมายของต่างประเทศมาปรับใช้กับกฎหมายของประเทศไทย เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหากฎหมายที่เกิดขึ้นในประเทศไทยให้เหมาะสมและเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายกำหนดไว้

ABSTRACT

This thesis aims to study the meaning of alcoholic beverages, concepts and principles in public law concerning the control of alcohol consumption. Also study legal measures related to the control of alcohol consumption in public places abroad and Thailand. Including analyzing legal problems as well as suggesting solutions to problems arising from the offense of a drunken alcoholic person into an alcoholic beverage ban and has violated the rights and liberties of life, body and property of others can be appropriately and effectively sustained.

From the study, it was found that Thailand has enacted laws to set various measures to control alcohol consumption, which are the Alcohol Control Act B.E. 2551, Excise Act B.E. 2560 and related rules. The study found that there are still the following issues. 1) The legal problem with controlling the consumption of alcohol in the park is that the location is not completely covered. There is no restriction to prevent persons who are drunk into places that prohibit alcohol consumption. Therefore causing people who are drunk with alcohol to be able to enter alcohol-free places and commit violations of the rights and liberties of life, body and property of others. 2) The legal problem with controlling the consumption of alcohol in restaurants is that there are no specific measures to control restaurant operators on how to sell alcoholic beverages to consumers. Causing a gap for restaurant operators to sell alcoholic beverages to consumers in inappropriate ways. 3) Legal problems regarding administrative punishment for alcoholic beverage

consumers who violate Section 31 of the Alcohol Control Act B.E. 2551 is that there are no penalties for persons who repeatedly commits an offense by violating the consumption of regarding act. Causing alcohol consumers to not afraid of the law.

Therefore, the author would like to suggest amendments of the provisions of the Alcohol Control Act B.E. 2551. Section 3, to add the definition of “public places”. Section 31 (6), to change “a public park provided by the government for public recreation” to a “public place” Section 31, to add paragraph two, regarding the prohibition of drunken person to enter places that prohibit the consumption of alcohol. section 16(3), to add rules, procedures and conditions relating to the sale of alcoholic beverages. and section 42, to add paragraph two, regarding penalties in the case of persons who have repeatedly committed an offense under Section 31. Moreover, legal measures of foreign countries such as the French Republic, Canada and the Republic of Singapore should be used to adapt to Thailand in case of the control of alcohol consumption, measures to control restaurant operators in selling alcoholic beverages to consumers, and penalties in the event that the person violates alcohol consumption in places where repeated alcohol consumption is prohibited. As well as bringing foreign laws to be applied to the laws of Thailand in order to be able to resolve the legal problems that occur in Thailand to be appropriate and in accordance with the spirit determined by the law.

1. บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยได้บัญญัติส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ใน หมวด 4 มาตรา 31 และในหมวด 7 มาตรา 42 ซึ่งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดังกล่าวข้างต้น ยังมีช่องว่างของกฎหมายทำให้ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พบว่า ยังเกิดปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังต่อไปนี้

1) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสวนสาธารณะ จากข้อมูลเว็บไซต์เดลีเมลล์ของอังกฤษ เมื่อวันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2557 เผยผลสำรวจจากยูโรมอเนเตอร์ที่ได้สำรวจและวิเคราะห์ประเทศที่มีประชากรบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดใน 44 ประเทศ พบว่า ประเทศไทยติดอันดับที่ 4 ของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มากที่สุดในโลก โดยมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คิดเป็น 4.5 ซื้ต่อสัปดาห์ซึ่งนับว่าเป็นผลสำรวจที่แสดงให้เห็นว่าในอนาคตประเทศไทยอาจจะอยู่ในภาวะวิกฤติที่ต้องเตรียมตัวในการดูแลสุขภาพและระวังอาชญากรรม อันเกิดจาก

ความมีนเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนทั่วไป และในปัจจุบันประเทศไทย มีการตรากฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และกฎ ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม พบว่า ปัญหาทางกฎหมายที่เกิดจากการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการ บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยังทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การฝ่าฝืนกฎจราจร ทะเลาะวิวาท การทำร้าย ร่างกาย ฆ่าผู้อื่น หรือแม้แต่การล่วงละเมิดทางเพศ ไม่ว่าจะกระทำต่อบุคคลที่รู้จัก หรือไม่รู้จัก หรือบุคคลใน ครอบครัวก็ตาม เมื่อมีการจับกุมผู้กระทำความผิดได้ ผู้กระทำความผิดก็มักจะอ้างสาเหตุว่าตนได้บริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนลงมือกระทำความผิด ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้มีการกำหนดคำนิยามคำว่า “สว่นสาธารณะ” หมายความว่าอย่างไร ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณี ที่มีการฝ่าฝืนข้อห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ ว่าสว่นสาธารณะมีบริเวณครอบคลุมพื้นที่ส่วนไหนเพียงใด รวมทั้งไม่มีการกำหนดการห้ามบุคคลซึ่งเมาเข้าไปในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดช่องว่างของ กฎหมาย ทำให้บุคคลซึ่งเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถเข้าไปในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้ และได้กระทำการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ของผู้อื่น

2) มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านอาหาร

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ไม่มีการกำหนดในการขายสุราของผู้ถือใบอนุญาตขายสุราไว้ มีแต่เนื้อหาที่เป็นข้อกำหนด เกี่ยวกับการขอใบอนุญาตขายสุรา การกำหนดเวลาในการขายสุรา การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน สถานที่ที่กฎหมายกำหนดบางสถานที่ การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันหรือเวลาที่กฎหมายกำหนด การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลตามที่กฎหมายกำหนด การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดย วิธีการหรือในลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด การห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือ เครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นอั้งสรรพคุณ หรือชักจูงให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม เท่านั้นจึงทำให้ผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใช้ช่องว่างทางกฎหมาย ในการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวจากการ ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การส่งเสริมการขายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ด้วยวิธีการลด แลก แจก แถม ในกรณีซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามจำนวนที่ร้านอาหารกำหนด จะได้สิทธิพิเศษในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 30 ได้บัญญัติห้ามไม่ให้ผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใช้วิธีการขายในลักษณะข้างต้น

3) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางปกครองแก่ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกรณี ฝ่าฝืนมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551 ซ้ำข้อมูลจากรายงานของอธิบดี กรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน ปี พ.ศ. 2548 พบว่า การเสพสุรามีความสัมพันธ์กับอาชญากรรม โดยเป็น ปัจจัยหลักในการประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับความผิดต่อชีวิตและร่างกาย เนื่องจากผู้ประกอบ

อาชญากรรมจำนวนมากว่าครึ่งมีการเสพสุราก่อนที่จะเริ่มการกระทำผิดไม่เกิน 5 ชั่วโมง ฤทธิ์ของสุรามีผลทำให้ขาดสติ จนกระทั่งเกิดปัญหา สร้างความเดือดร้อนต่อผู้อื่น ซึ่งทำให้ผู้เสียหายส่วนใหญ่อาจเสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บสาหัส ทั้งนี้ ผู้ดื่มสุราบางคนอาจมีการเสพสุราเพื่อข่มใจ ทำให้มีความใจกล้าในการกระทำผิดคิด ส่งผลทำให้ไม่มีความเกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับ เมื่อประสบกับโอกาสหรือสถานการณ์ที่มีส่วนกระตุ้นจึงเกิดการประกอบอาชญากรรมขึ้น หลังจากที่ดื่มสุราเข้าไปได้ง่าย และ กรณีทำการฝ่าฝืนบริโภครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จะต้องระวางลงโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 42 ซึ่งอัตราโทษดังกล่าวมีอัตราโทษอัตราเดียวไม่ว่าจะกระทำความผิดซ้ำกี่ครั้งก็มีอัตราโทษเดียว จึงไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบันเมื่อเทียบกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และได้กระทำการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ของผู้อื่นซ้ำ

2. ความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แนวคิด และหลักการที่เกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1) ความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 ได้ให้ความหมายคำว่า “เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาคั่วตูดอกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ความหมายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตพ.ศ. 2560 มาตรา 152 ได้ให้ความหมายคำว่า “สุรา” ให้หมายความรวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา แต่ไม่รวมถึงเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินศูนย์จุดห้าดีกรี

2) หลักประโยชน์สาธารณะ

ประโยชน์สาธารณะเป็นนิติสมบัติ (Rechtsgut) หรือคุณธรรมทางกฎหมายของกฎหมายมหาชน “ประโยชน์สาธารณะ” คือ การดำเนินการของรัฐเพื่อตอบสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ในสังคมมิใช่เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ดำเนินการนั่นเอง หรืออาจกล่าวได้ว่าประโยชน์สาธารณะเป็นความต้องการของบุคคลแต่ละคนที่ตรงกัน และมีจำนวนมากจนเป็นคนหมู่มาก หรือเป็นคนส่วนใหญ่ของสังคมจนความต้องการนั้นถูกยกระดับให้เป็นประโยชน์สาธารณะ ประโยชน์สาธารณะจึงเป็นองค์ประกอบประการสำคัญที่องค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้องคำนึงถึงเสมอในการดำเนินกิจกรรมทางปกครอง หลักการในทางกฎหมายปกครองที่เรียกร้องให้การกระทำทั้งหลายทั้งปวงขององค์กรฝ่ายปกครองต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะนั้น เป็นหลักการที่อธิบายได้จากการยอมรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งปรากฏเป็นอุดมการณ์พื้นฐานของรัฐไทยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในระบอบ

ประชาธิปไตย การกระทำทั้งหลายขององค์กรของรัฐย่อมจะต้องเป็นไปเพื่อประชาชนทั้งปวง เพื่อสันติสุข และความดีงามร่วมกัน

3) แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ

สิทธิและเสรีภาพในปัจจุบันนี้ พัฒนามาจากสิทธิและเสรีภาพของชนชั้นกลางในยุคกลางของยุโรป ได้บังคับให้พวกขุนนางและกษัตริย์ให้หลักประกันสิทธิและเสรีภาพบางประการแก่พวกตน โดยการให้หลักประกันดังกล่าวมักจะกระทำในรูปของเอกสารต่าง ๆ จึงถือได้ว่าสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกายเป็นสิ่งที่คิดตัวมาตั้งแต่เกิดเป็นมนุษย์ เป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่ไม่อาจพรากเอาไปจากมนุษย์ ทราบเท่าที่มนุษย์ยังคงมีชีวิตอยู่ แนวคิดเรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพนี้เป็นแนวคิดที่นานาอารยประเทศตระหนักและให้ความสำคัญจนถึงขนาดที่ต้องมีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ บางประเทศมีการแยกหมวดหมู่ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพไว้เป็นการเฉพาะ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลเป็นพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ที่รัฐจะต้องให้ความคุ้มครองคุ้มครองในความมีอยู่ในแต่ละปัจเจกบุคคล ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้รับความคุ้มครองไว้ในมาตรา 4 ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง มาตรา 28 วรรคหนึ่ง ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย” และ มาตรา 26 ว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุดูผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย และกฎหมายต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง” ดังนั้น การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจึงเป็นหน้าที่ของรัฐ

4) แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค

มนุษย์ทุกคนมีสภาพความเป็นผู้บริโภคได้ทั้งสิ้นไม่ว่าเขาผู้นั้น จะมีสถานะทางสังคม หรือทางเศรษฐกิจเพียงใดก็ตาม ดังนั้น เมื่อทุกคนในสังคมมีสภาพความเป็นผู้บริโภค สิ่งหนึ่งที่เกิดตามมาและเป็นสิ่งที่กฎหมายรับรองคุ้มครองไว้ คือ “สิทธิ” โดยเฉพาะ “สิทธิขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองคุ้มครองไว้ ในส่วนสิทธิของผู้บริโภคแต่เดิมนั้นมิได้มีองค์กรหรือหน่วยงานใดได้รับรองไว้อย่างชัดเจนกระทั่ง สหพันธ์องค์การคุ้มครองผู้บริโภคระหว่างประเทศ (International Organization of Consumer Unions: IOCU) ซึ่งมีสภาพเป็นองค์กรอิสระในระดับนานาชาติ มีวัตถุประสงค์ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ และไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง ได้ประกาศสิทธิของผู้บริโภค ซึ่งปัจจุบันผู้บริโภคจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย(พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522) คือ สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ สิทธิที่จะมีอิสระ

ในการเลือกหาซื้อสินค้าและบริการ สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยค่าเสียหายจากผู้ประกอบ

5) หลักการลงโทษทางปกครอง

หลักการลงโทษทางปกครอง คือ มาตรการบังคับทางปกครอง การบังคับทางปกครองเป็นมาตรการที่องค์กรฝ่ายปกครองใช้เพื่อทำให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองยินยอมปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง ซึ่งจะมีผลทำให้วัตถุประสงค์ของกฎหมายในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงของประเทศได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และก่อให้เกิดผลได้จริง มาตรการบังคับทางปกครองจึงเป็นมาตรการการบังคับพฤติกรรมของผู้อยู่ภายใต้คำสั่งทางปกครองในอนาคตนั่นเอง โดยทั่วไปคำสั่งทางปกครองตามกฎหมายมีหลายประเภทแต่สามารถจำแนกประเภทของคำสั่งทางปกครองที่ต้องมีการบังคับการทางปกครองออกเป็น 2 ประเภท คือ คำสั่งทางปกครองที่ให้ชำระเงิน และคำสั่งทางปกครองที่ทำให้กระทำการหรือละเว้นกระทำการ โดยคำสั่งทางปกครองทั้งสองประเภทนี้เมื่อออกคำสั่งทางปกครองแล้ว ถ้าหากผู้รับคำสั่งหรืออยู่ภายใต้คำสั่งไม่ปฏิบัติตาม ก็ต้องมีมาตรการบังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่ง

3. มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการบริโภครถยนต์เครื่องยนต์แอลกอฮอล์ในที่สาธารณะของต่างประเทศและประเทศไทย

1) มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภครถยนต์เครื่องยนต์แอลกอฮอล์ของประเทศไทย

จากการศึกษาพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 31 มาตรา 42 และกฎที่เกี่ยวข้อง พบว่า กฎหมายดังกล่าวห้ามมิให้ผู้ใดบริโภครถยนต์เครื่องยนต์แอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณวัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา สถานข้าราชการ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชน โดยทั่วไป พื้นที่ประกอบกิจการ โรงงาน บนทาง ในรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐ ในสวนสาธารณะของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในพื้นที่ที่อยู่ในกำกับดูแลและใช้ประโยชน์ของราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในสถานขนส่ง บนทางรถไฟ และในท่าเรือโดยสาธารณะ และมาตรา 42 บทลงโทษกรณีกระทำความผิดมาตรา 31 คือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และกฎที่เกี่ยวข้อง พบว่า กฎหมายดังกล่าวเป็นการควบคุมผู้ประกอบการร้านค้าไม่ว่าจะเป็นร้านประเภทไหน ทั้งหมดจะถูกควบคุมผ่านใบอนุญาตขายสุราของรัฐ และกฎหมายก็ไม่ได้มุ่งเน้นที่จะควบคุมผู้บริโภครถยนต์เครื่องยนต์แอลกอฮอล์ ซึ่งใบอนุญาตขายสุราของประเทศไทยมีด้วยกัน 2 ประเภท คือ 1) ใบอนุญาตขายสุราประเภท ที่ 1 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้ง

หนึ่งเป็นจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป เช่น การขายจากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายส่ง การขายสุราจากผู้ขายส่งไปยังผู้ขายปลีก เป็นต้น) ใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 2 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร เช่น การขายปลีกสุราเพื่อนำไปบริโภค การขายสุราเพื่อดื่ม ณ สถานที่ขาย เป็นต้น และการกำหนดสถานที่ห้ามขายสุรา คือ ที่ตั้งสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งบริเวณที่ต่อเนื่องและติดกับสถานที่ดังกล่าว ที่ตั้งวัด มัสยิด วัดบาทหลวง หรือสถานที่ประกอบศาสนกิจในนิกาย หรือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง รวมทั้งบริเวณที่ต่อเนื่องและติดกับสถานที่ดังกล่าว ที่ตั้งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งบริเวณที่ต่อเนื่องและติดกับสถานที่ดังกล่าว สถานที่ที่เคยเป็นสถานประกอบการขายสุราของผู้ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต เว้นแต่ได้พ้นกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตสถานประกอบการขายสุราของผู้ที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตและอยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต สถานที่ต้องห้ามขายสุราตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือกฎหมายอื่น

2) มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะของต่างประเทศ ดังนี้

สาธารณรัฐฝรั่งเศส

สาธารณรัฐฝรั่งเศสได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายสาธารณสุข เกี่ยวกับการกำหนดมาตรการลงโทษการเมาสุราในที่สาธารณะ (Répression de l'ivresse publique) ในมาตรา L 3341-1 ว่า หากตำรวจพบว่าบุคคลใดอยู่ในสภาพเมาสุราในถนน ทางเดิน ร้านกาแฟ คาบาเรต์ หรือสถานที่สาธารณะต่าง ๆ จะต้องถูกนำตัวไปควบคุมไว้ ณ สถานีตำรวจ (Poste de police) ที่ใกล้ที่สุด หรือในห้องควบคุมตัว (une chambre de sureté) จนกว่าบุคคลนั้น จะกลับคืนสติ ทั้งนี้ ด้วยค่าใช้จ่ายของบุคคลนั่นเอง

ประเทศแคนาดา

1) รัฐโนวาสโกเชีย ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ Liquor Control Chapter 260 of the Revised Statutes , 1989 ได้มีกำหนดคำนิยามคำว่า “สถานที่สาธารณะ” หมายถึงและรวมถึง สถานที่อาคารหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ประชาชนมี หรือได้รับอนุญาตให้เข้าถึง และทางหลวง ถนนเลน สวนสาธารณะ หรือสถานที่สาธารณะ หรือสถานบันเทิง สถานที่ต้องห้าม และมีการกำหนดมาตรการควบคุมความมึนเมาในที่สาธารณะและบตลงโทษ คือ ห้ามบุคคลใดอยู่ในสภาพมึนเมาในที่สาธารณะ ในกรณี que เจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรและบุคคลนั้นอยู่ในสภาพมึนเมาในที่สาธารณะ ให้เจ้าหน้าที่นำบุคคลนั้นเข้าสู่การควบคุมดูแล โดยบุคคลที่ถูกควบคุมตัว เจ้าหน้าที่อาจนำไปดูแลควบคุมที่โฮสเทล หรือสถานที่อำนวยความสะดวกสำหรับบำบัดรักษาโดยบุคคลที่ถูกจับกุมหรือถูกควบคุมตัว จะต้องไม่ถูกควบคุมตัวในคุกหรือขังไว้ยาวนานกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง และหลังจากถูกจับกุมหรือถูกควบคุมตัว บุคคลที่เจ้าหน้าที่นำไปควบคุมรักษาใด ๆ ที่โฮสเทล หรือสถานที่อำนวยความสะดวกสำหรับบำบัดรักษา จะไม่ถูกคุมขังเกินยี่สิบสี่ชั่วโมงหลังจากถูกควบคุมตัว เว้น

แต่บุคคลยินยอมที่จะอยู่ต่อ และมีการให้อำนาจข้าราชการในสภาพออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานสำหรับสถานที่ หรือส่วนที่ใช้ในการเชื่อมต่อการขายสุรา โดยผู้ถือใบอนุญาตและที่פקอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการกำหนดหรือข้อห้าม และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับซื้อ การขายที่ได้รับอนุญาตให้บริการ หรือการกำจัดสุรา

2) รัฐบริติชโคลัมเบีย ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ Liquor Control and licensing Act , 1996 Chapter 267 ได้มีกำหนดให้อำนาจเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการจำกัดประเภทของสุราที่จะเสนอขาย การกำหนดพื้นที่ของสถานประกอบการทั้งในร่มและกลางแจ้งที่อาจมีการขายและบริการสุรา การจำกัดวันและเวลาที่สถานประกอบการได้รับอนุญาตให้เปิดขายสุรา การกำหนดพื้นที่ภายในสถานประกอบการที่ผู้เยาว์ได้รับอนุญาตการอนุมัติห้ามหรือจำกัดเกมและความบันเทิงในสถานประกอบการ การกำหนดความต้องการที่นึ่งที่แตกต่างกันในพื้นที่รับประทานอาหารของสถานประกอบการ การระบุข้อกำหนดสำหรับ การรายงานและการเก็บบันทึก กำหนดสัญญาควบคุมที่ใช้ในหรือสำหรับสถานประกอบการการระบุตำแหน่งที่อาจเก็บสุรา และการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตใช้มาตรการที่สมเหตุสมผล เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานของสถานประกอบการไม่รบกวนบุคคลที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงของสถานประกอบการ

สาธารณรัฐสิงคโปร์

1) สาธารณรัฐสิงคโปร์ได้บัญญัติไว้ในรัฐบัญญัติ The Liquor Control (Supply and Consumption) Act 2015 ได้มีกำหนดคำนิยามคำว่า“สถานที่สาธารณะ” หมายถึง สถานที่ใด ๆ ที่สมาชิกของประชาชนหรือส่วนหนึ่งของประชาชนมีการเข้าถึงเป็นสิทธิ หรือโดยอาศัยอำนาจอนุญาตใด ๆ โดยชัดแจ้งหรือโดยนัยไม่ว่าจะเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมหรือไม่ และการเข้าถึงสถานที่อาจถูกจำกัดโดยเฉพาะครั้งหรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ที่ได้รับอนุมัติตามความหมายของพระราชบัญญัติความบันเทิงสาธารณะ หรือส่วนหนึ่งของสถานที่ใด ๆ ที่ผู้ครอบครองสถานที่อนุญาตให้สมาชิกของประชาชนเข้ามาได้ แต่โดยปกติแล้วในขณะที่ส่วนนั้นเปิดให้สมาชิกของประชาชนทั่วไปเท่านั้น

2) มีการกำหนดมาตรการควบคุมความมึนเมาในที่สาธารณะและบตลงโทษ คือ (1) ห้ามบุคคลดื่มสุราในสถานที่สาธารณะใด ๆ ในระหว่างระยะเวลาที่กำหนดไว้ไม่มีการดื่มสาธารณะที่ใช้บังคับกับสถานที่นั้น ๆ กรณีฝ่าฝืนจะต้องรับโทษ คือ ปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ (1 ดอลลาร์สิงคโปร์ เท่ากับ 22.4831 บาท ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2562) และในกรณีที่บุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำ ปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (2) กรณีบุคคลที่เมาสุราและไม่สามารถดูแลตัวเองในสถานที่สาธารณะใด ๆ จะต้องรับโทษ คือ ปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ และในกรณีที่บุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำ ปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (3) กรณีบุคคลใดเมาแล้วเข้ามาในที่สาธารณะหรือ

ในสถานที่ใด ๆ ซึ่งเป็นการละเมิดบุคคลเข้าอื่น และมีพฤติกรรมของตนเองในลักษณะที่ก่อให้เกิดความรำคาญแก่บุคคลใด ๆ จะต้องรับโทษ คือ ปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ และในกรณีที่บุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำ ปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (4) เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้ได้รับการอนุมัติใด ๆ มีอำนาจ สั่งให้บุคคลที่เมาให้ออกจากสถานที่สาธารณะ หรือสถานที่ที่พบบุคคลนั้นรวมถึงบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่สาธารณะหรือสถานที่สาธารณะ และกำจัดสุราใด ๆ ในความครอบครองของบุคคล (ไม่ว่าบุคคลนั้นจะดื่มสุราหรือไม่) (5) กรณีบุคคลที่ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือผู้ได้รับอนุมัติให้กระทำการแทน เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งเมาให้ออกจากสถานที่สาธารณะ หรือสถานที่ที่พบบุคคลนั้น รวมถึงบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่สาธารณะ โดยบุคคลนั้นจะต้องรับโทษ คือ ปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ และในกรณีที่บุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำ ปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (6) กรณีที่มีบุคคลบริโภคหรือดื่มสุราปรากฏในที่สาธารณะหรือในสถานที่ใด ๆ ซึ่งเป็นการละเมิดการเข้าบุคคลเข้ามาใช้บริการ และมีพฤติกรรมของตนเองในลักษณะที่ก่อให้เกิดความรำคาญต่อบุคคลใด ๆ โดยจะพิจารณาว่าเป็นคนมาจากคำพูด ความสมคล การประสานงาน หรือพฤติกรรมของบุคคลนั้น ว่ามีการกระทำดังกล่าวเห็นได้ชัด และมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่าการพูด ความสมคล การประสานงาน หรือพฤติกรรมดังกล่าวเกิดจากการบริโภคสุรา

4. วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และแนวทางการแก้ไขปัญหา

จากการศึกษา พบว่า ยังเกิดปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสวนสาธารณะ
ในอดีตการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีมาตรการในการควบคุมเกี่ยวกับการจำกัดสถานที่จำหน่ายและการจำกัดสถานที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงทำให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชาชนทั่วไปได้สะดวกง่ายดาย และอิสระเสรีภาพในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไรก็ได้ จนกระทั่งในปัจจุบันมีการตราพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ขึ้นเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551 และมีผลใช้บังคับจนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า 11 ปี แต่ปรากฏว่าการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง และยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ข้อห้ามเกี่ยวกับการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บทกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืน ตลอดจนผู้มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมาย เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการเปิดเสรีด้านการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ

เป็นประเทศที่เปิดส่งเสริมการท่องเที่ยว จึงทำให้การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสวนสาธารณะ ไม่มีประสิทธิภาพและไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้จริง

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า เมื่อพิจารณาเนื้อหาของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 31 และกฎที่เกี่ยวข้อง จะพบว่า บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้มีการกำหนดค่านิยามคำว่า “สวนสาธารณะ” มีความหมายว่าอย่างไร ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการฝ่าฝืนข้อห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ว่าสวนสาธารณะมีบริเวณครอบคลุมพื้นที่ส่วนไหนเพียงใด รวมทั้งไม่มีการกำหนดการห้ามบุคคลที่เมาเข้าไปในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้เกิดช่องว่างของกฎหมาย จึงทำให้บุคคลซึ่งเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถเข้าไปในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และได้กระทำการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ของผู้อื่น

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีการควบคุมพื้นที่ให้เหมาะสม และครอบคลุมในพื้นที่สาธารณะทั้งหมด และการห้ามบุคคลซึ่งเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปในสถานที่สาธารณะได้ เพื่อเป็นการป้องกันการก่อเหตุของบุคคลซึ่งเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะกระทำความผิดต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ของผู้อื่น

2) มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านอาหาร

ในปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านอาหาร ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 คือ 1) การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ คือ วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา สถานที่ราชการ หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป พื้นที่ประกอบกิจการโรงงาน บนทางในรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐ ในสวนสาธารณะของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในพื้นที่ที่อยู่ในกำกับดูแลและใช้ประโยชน์ของราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในสถานขนส่ง บนทางรถไฟ ในท่าเรือโดยสารสาธารณะ รอบสถานศึกษา ร้านสะดวกซื้อ (ซึ่งเป็นการประกอบกิจการโดยบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล หรือได้รับความยินยอมให้ใช้สิทธิในการประกอบกิจการจากผู้ให้สิทธิ) โดยวิธีการใช้เครื่องจ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2) การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันหรือเวลาที่กฎหมายกำหนด คือ (1) วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันเลือกตั้ง (ในระหว่างเวลา 18.00 น.ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง) (2) เวลาที่ห้ามขาย คือ เวลา 11.00 น.-14.00 น. และ เวลา 17.00 น.-24.00 น. 3) การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลตามที่กฎหมายกำหนด คือ บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ บุคคลที่มีอาการเมึนเมาจนครองสติไม่ได้ 4)การ

ห้ามขายเครื่องดื่มน้ำอัดลมโดยวิธีการหรือในลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด คือ ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ การเร่ขาย การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อ เครื่องดื่มน้ำอัดลม หรือแก่ผู้นำหีบห่อ หรือสลาก หรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำอัดลมมา แลกเปลี่ยน หรือแลกซื้อ โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มน้ำอัดลม หรือกับสินค้าอื่น หรือ การให้บริการอย่างอื่น หรือแจกจ่ายเครื่องดื่มน้ำอัดลมในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องดื่มน้ำอัดลม หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลม รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะ ที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดื่มน้ำอัดลมโดยตรงหรือทางอ้อม 5) การห้ามโฆษณาเครื่องดื่มน้ำอัดลม หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มน้ำอัดลม อันเป็นอสังหาริมทรัพย์หรือชักจูงให้ผู้อื่นดื่มน้ำอัดลม โดยตรง หรือโดยอ้อมเท่านั้น และยังมีพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตพ.ศ. 2560 คือ การควบคุมผู้ประกอบการ ร้านค้าไม่ว่าจะเป็นร้านประเภทไหน ทั้งหมดจะถูกควบคุมผ่านใบอนุญาตขายสุราโดยรัฐเท่านั้น โดย พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตพ.ศ. 2560 ไม่ได้มุ่งเน้นที่จะควบคุมผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลม

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า เมื่อพิจารณาเนื้อหาของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ. 2551 และ พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 จะพบว่า กฎหมายมีการกำหนดข้อห้ามและบทลงโทษกรณีฝ่าฝืน แต่ไม่ได้มีการกำหนดข้อปฏิบัติของผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขายสุราว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรในการขายเครื่องดื่มน้ำอัดลมให้กับผู้บริโภค ทำให้ผู้ประกอบการร้านอาหารมีอิสระในการคิดค้นหาวิธีในการที่จะขายเครื่องดื่มน้ำอัดลมให้ได้จำนวนมาก ๆ ซึ่งวิธีการต่าง ๆ จะเป็นวิธีการที่กฎหมายห้ามไม่ให้ปฏิบัติ เมื่อไม่มีการกำหนดข้อปฏิบัติของผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขายสุราว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรในการขายเครื่องดื่มน้ำอัดลมให้กับผู้บริโภค จึงทำให้รัฐไม่สามารถเข้ามาไปตรวจสอบ และควบคุมวิธีการขายเครื่องดื่มน้ำอัดลมของผู้ประกอบการร้านอาหารได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การที่ไม่ได้มีการกำหนดข้อปฏิบัติของผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขายสุราว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรในการขายเครื่องดื่มน้ำอัดลมให้กับผู้บริโภค จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อส่วนรวมไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย อาชญากรรม และอุบัติเหตุโดยมีสาเหตุมาจากการบริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลม

3) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางปกครองแก่ผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลมในกรณีฝ่าฝืนมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ. 2551 ซ้ำ

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการกำหนดบทลงโทษสำหรับกรณีฝ่าฝืนการบริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลมในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลมไว้ใน มาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ. 2551 โดยมีการกำหนดโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 42 ซึ่งอัตราโทษดังกล่าวมีอัตราโทษอัตราเดียวไม่ว่าจะกระทำความผิดซ้ำกี่ครั้งก็ได้มี

อัตราโทษอัตราเดียว เมื่อเทียบกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้บริโภครีเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ และได้กระทำการละเมิดสิทธิเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย ละทรัพย์สิน ของผู้อื่นซ้ำ ไม่อาจจะสามารถประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ ทำให้กฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน ไม่สามารถบังคับได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า เมื่อพิจารณาเนื้อหาของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 42 จะพบว่า กรณีที่บุคคลใดได้กระทำความผิดตามมาตรา 31 และได้รับโทษตามมาตรา 42 แล้ว ต่อมาเกิดการกระทำความผิดซ้ำอีกกฎหมายดังกล่าวไม่มีการกำหนดอัตราบทลงโทษในกรณีกระทำความผิดซ้ำอีก จึงทำให้บุคคลที่กระทำความผิดซ้ำอีกได้รับอัตราบทลงโทษอัตราเดียวกับการกระทำความผิดครั้งแรก

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การที่กฎหมายกำหนดบทลงโทษสำหรับกรณีฝ่าฝืนการบริโภคเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ในที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ ก็เพื่อเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ อาชญากรรมต่าง ๆ ภัยจาก การกระทำความผิดของผู้บริโภคเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ที่สภาพร่างกายไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ และเพื่อให้ผู้บริโภคเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์มีความตระหนักถึงโทษ หากกระทำความผิดเนื่องจากการเมาเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์

5. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ ผู้เขียนขอเสนอข้อเสนอแนะให้ประเทศไทยมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ดังต่อไปนี้

1) แก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามในมาตรา 3 คำว่า “สถานที่สาธารณะ” หมายความว่า พื้นที่กลางแจ้ง เช่น ถนน ทางเดิน สวนสาธารณะของราชการหรือรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นหรือในยานพาหนะที่กำลังเคลื่อนที่ แต่ไม่รวมถึงการบริโภคเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่ได้อนุญาตให้ขายสุราได้ ซึ่งไม่ถือว่าเป็นสถานที่สาธารณะแม้ว่าสถานประกอบการเหล่านั้นจะเปิดให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้ารับบริการได้ก็ตาม มาตรา 31 (6) จาก “สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป” เป็น “สถานที่สาธารณะ”และมาตรา 31 วรรคสอง ว่า “ห้ามบุคคลที่เมาเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์เข้ามาในสถานที่ตามวรรคหนึ่ง”

2) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมในมาตรา 16 (3) จาก “เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลาขายเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ สถานที่ห้ามขายเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ วิธีการหรือลักษณะการขายเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ที่ต้องห้าม สถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ และสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์” เป็น “เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลา

ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วิธีการหรือลักษณะการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ต้องห้าม สถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์”

3) แก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษกรณีกระทำความผิดตามมาตรา 31 ข้าง ในมาตรา 42วรรคสอง ว่า “ในกรณีผู้ใดกระทำความผิดซ้ำตามวรรคหนึ่ง จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กมลชัย รัตนสกวาส์. กฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. 2546.

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. หลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. 2547.

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชนว่าด้วยรัฐ รัฐธรรมนูญและกฎหมาย.

กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. 2552.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. คำอธิบายกฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. 2554.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์สานต์. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2543.

บรรเจิด สิงคะเนติ และคณะ. รายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่องการทบทวนองค์ความรู้กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. (สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค). (ม.ป.พ). ธันวาคม 2547.

สมยศ เชื้อไทย. หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. 2556.

สุขุม ศุภนิคย์. คำอธิบายกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540.

หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: แสงสุทธิการพิมพ์. 2533.

ภาษาต่างประเทศ

Code de la Santé Publique

Liquor Control and licensing Act, 1996 Chapter 267

Liquor Control Chapter 260 of the Revised Statutes, 1989

The Liquor Control (Supply and Consumption) Act 2015